

ปีที่ 14 ฉบับที่ 4966 วันอังคารที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 หน้า 10

แม้จะเป็นไม้ป่า แต่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ชาวบ้านบนพื้นที่สูงในจ.น่านได้เป็นอย่างดี สำหรับ “ต้าว” หรือ “มะต้าว” ที่คนภาคกลางเรียกว่า “ลูกชิต” ไม้ป่าชนิดหนึ่งที่พบมากในเขตภาคเหนือโดยเฉพาะพื้นที่จ.น่านบริเวณผืนป่าที่มีความชุ่มชื้นและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ปัจจุบันมีการนำต้าวมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าสร้างอาชีพและรายได้ให้ชาวบ้าน โดยการสนับสนุนของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน

“ต้าว หรือมะต้าว เป็นไม้ป่าที่ชาวบ้านเข้าไปเก็บมาขายมานานแล้ว โดยเฉพาะในอ.บ่อเกลือ เมื่อก่อนชาวบ้านเข้าไปเก็บในป่าแล้วมาต้มขาย กิโลก็ประมาณ 30-40 บาท เราก็เห็นว่าน่าจะนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าได้ จากนั้นก็ให้ทางเคหกิจเข้าไปส่งเสริมในการแปรรูปก็มีทั้งเชื่อม อบแห้ง แล้วก็ผสมสีธรรมชาติเช่น อัญชัน ใบเตยหอม ขมิ้น เพื่อให้มีสีที่หลากหลายดึงดูดผู้บริโภค”

ชนะรบ คำพิบ นักวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ซึ่งรับผิดชอบโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่จ.น่าน เผยถึงการสนับสนุนการแปรรูปต้าวให้ชาวบ้านในพื้นที่ระหว่างนำผลิตภัณฑ์มาจัดแสดงในงานเปิดบ้านงานวิจัยประจำปี 2558 ณ กรมวิชาการเกษตร ระหว่างวันที่ 22-24 พฤษภาคม โดยยอมรับว่าขณะนี้ต้าวในพื้นที่

เปิดศูนย์วิจัยขนานส่งเสริมอาชีพ

แปรรูป ‘ลูกต้าว’ สู่ผลิตภัณฑ์เด่น

ชนะรบ คำพิบกับทะเลสาบต้าว

จ.น่านเริ่มลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากต้าวเป็นพืชพิเศษเมื่อออกลูกจนถึงพื้นดินต้นจะตายในทันที ขณะเดียวกันการบุกรุกทำลายป่าก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้นต้าวมีจำนวนลดลง ทำให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่านนำกล้าพันธุ์มาทดลองปลูกเพื่อขยายพันธุ์ต่อไป

“สมัยผอ.เอนก บางข้า มองว่าหากไม่มีการอนุรักษ์ อีกไม่กี่ปีต้าวก็คงจะหายไปจากผืนป่า จึงได้ไปเอาต้นพันธุ์มาจากป่าในพื้นที่อ.บ่อเกลือ ภูฟ้ามาปลูกข้างล่างในพื้นที่อนุรักษ์ของศูนย์วิจัยประมาณ 200 ต้น ขณะนี้บางต้นก็

ให้ผลผลิตแล้ว แต่จะนำเมล็ดมาเพาะขยายพันธุ์ต่อเพื่อนำไปส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูก แต่ต้องดูพื้นที่เหมือนกันว่าเหมาะหรือไม่ เพราะเป็นพืชที่ขึ้นได้ดีในพื้นที่ชุ่มน้ำ”

นักวิชาการเกษตรคนเดิม

ระบุอีกว่า สำหรับการขยายพันธุ์ต้นต้าว นั้นจะใช้เวลาประมาณ 4-5 ปี แต่หากอยู่ในป่าธรรมชาติกว่าจะให้ผลผลิตก็นานถึง 5-6 ปี เนื่องจากไม้ได้มีการดูแล โดยต้นต้าวจะขยายพันธุ์ด้วยการใช้เมล็ด แต่ถ้าในป่าธรรมชาติ เมล็ดแก่จะตกหล่นใต้ต้นก็จะทำหน้าที่ขยายพันธุ์ต่อไป ส่วนต้นต้าวที่นำมาเพาะขยายพันธุ์ภายในศูนย์ขณะนี้พร้อมจะแจกจ่ายให้เกษตรกรนำไปปลูกขยายพันธุ์ต่อไป

สำหรับต้นต้าว นั้น มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า อะเร็นกา พินนาดา (Arenga pinnata Merr.) อยู่ในวงศ์ Palmae เป็นพืชในตระกูลเดียวกับ มะพร้าว คาลและปาล์ม มีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมอยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประเทศ

อินเดีย ลักษณะลำต้นสูงตระหง่านประมาณ 15-20 เมตร ใบเป็นแพกว้างแต่ละทางมีความยาวประมาณ 6-10 เมตร ให้ความ

ผลิตภัณฑ์ลูกต้าวเชื่อม

ชุ่มเย็น ออกลูกเป็นทะเลสาบใหญ่ ดอกของต้นต้าวเป็นแบบสมบูรณ์เพศ คือมีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน ข้อดอกหนึ่งจะยาว

ประมาณ 2-3 เมตร ดอกต้าวมีสีขาวขุ่น เมื่อโตเต็มที่จะออกดอกที่ทะเลสาบ เมื่อดอกเจริญกลายเป็นผลสุกแก่เต็มที่จะใช้เวลาประมาณ 1 ปี ก็จะเริ่มออกดอกทะเลสาบใหม่ต่อไป โดยเฉลี่ย 2 ทะเลสาบจะได้ 1 ถึงหรือประมาณ 15 กิโลกรัม.

ต้าวหรือลูกชิต นับเป็นไม้ป่าอีกชนิดที่นำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าเพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้ชาวบ้านในพื้นที่จ.น่าน สนใจผลิตภัณฑ์แปรรูปจากต้าวหรือลูกชิต ติดต่อ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ต.ผาสิงห์ อ.เมือง จ.น่าน โทร.0-5468-2045, 08-9954-2249 ในวันและเวลาราชการ

● สุรัตน์ อัคระ ●